

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, Kontor for fødevarekvalitet, teknologi
og markedsføring /Dep. 3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-221- 01100 / Dep. sagsnr.: 12852

5. december 2011

FVM 969

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for cyromazin, fenpropidin, formetanat, oxamyl, pirimiphos-methyl og tebuconazol (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget indebærer ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005 for 6 aktivstoffer i en række afgrøder. Forslaget indebærer ændringer af eksisterende maksimalgrænseværdier på baggrund af planlagt revurdering af cyromazin, fenpropidin, formetanat, oxamyl, pirimiphos-methyl og tebuconazol. Der er gennemført risikovurderinger for alle stoffer, og de ændrede grænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. En vedtagelse af forslaget vurderes samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget befinder sig indenfor de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere, for behandling af komité sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget,

såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH) den 9. december 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (bilag I til direktiv 91/414/EØF). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan desuden efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU indføres eller ændres på baggrund af:

- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU
- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi
- planlagt revurdering af pesticidet
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet findes som miljøforurening)
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import fra tredjelande af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA)

foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

På baggrund af planlagt revurdering af stofferne indebærer Kommissionens forslag ændringer af maksimalgrænseværdier for stofferne cyromazin, fenpropidin, formetanat, oxamyl, pirimiphos-methyl og tebuconazol. Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), at maksimalgrænseværdier (MRL) i bilag II og III ændres for førnævnte stoffer. Som led i revurderingen, har Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) vurderet, at der for nogle afgrødepesticid-kombinationer, ikke er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag. På den baggrund har Kommissionen derfor undladt at foreslå ændringer for disse kombinationer, og fastholder dermed de nuværende grænseværdier.

Forslaget anfører derfor følgende:

Ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af planlagt revurdering:

- For cyromazin sættes maksimalgrænseværdien ned for kartofler, gulerødder, tomater, auberginer, okra, rucola, bladbeder, vinblade, urter, artiskokker og fugleæg.
- For cyromazin sættes maksimalgrænseværdien op for peberfrugter, cucurbitae med spiselig skræl, melon, vandmelon, bladselleri, dyrkede svampe og kød mv. fra får.
- For cyromazin sættes ny maksimalgrænseværdi for græskar.
- For fenpropidin sættes ny maksimalgrænseværdi for lever og nyre fra svin, får og geder samt mælk.
- For fenpropidin sættes maksimalgrænseværdien ned for bananer, havre, rug, hvede og sukkerroer.
- For fenpropidin sættes maksimalgrænseværdien op for byg samt lever og nyre fra kvæg.
- For formetanat sættes ny maksimalgrænseværdi for meloner.
- For formetanat sættes maksimalgrænseværdien ned for blåbær, aubergine, drueagurker og courgetter.
- For formetanat sættes detektionsgrænsen ned for en række afgrøder.
- For oxamyl sættes maksimalgrænseværdien ned for mandariner, tomater, peberfrugter, auberginer, agurker, drueagurker og courgetter.
- For oxamyl sættes detektionsgrænsen op for oliven til oliefremstilling.
- For pirimiphos-methyl sættes maksimalgrænseværdien ned for citrusfrugter, druer til vinfremstilling, kiwi, gulerødder, tomater, peberfrugter, agurker, meloner, broccoli, blomkål, rosenkål, dyrkede svampe, boghvede, majs, ris og rug.
- For pirimiphos-methyl sættes ny maksimalgrænseværdi for olieholdige frø.
- For tebuconazol sættes maksimalgrænseværdien ned for æbler, pærer, abrikoser, kirsebær, ferskner, spisedruer og druer til vinfremstilling, stængelfrugter, andre små

frugter og bær, gulerødder, pastinakker, hvidløg, tomater, auberginer, agurker, græskar, vandmelon, broccoli, blomkål, hovedkål, kinakål, porrer, sojabønner, ris, rug og hvede.

- For tebuconazol sættes maksimalgrænseværdien op for blommer, springløg, peberfrugter, rosenkål, purløg, bladselleri, artiskokker, sennepsfrø, sellerifrø, spidskommenfrø, dildfrø, bukkehornsfrø, muskatnød samt for lever fra kvæg, får og ged.
- For tebuconazol sættes ny maksimalgrænseværdien for kepaløg, skalotteløg, julesalat, linser, ærter og sæddodder.
- For tebuconazol sættes detektionsgrænsen ned for en række afgrøder.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomiteéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne. For de stoffer, hvor Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at der ikke er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag, har Kommissionen undladt at foreslå ændringer af grænseværdierne og fastholder dermed de nuværende grænseværdier.

DTU Fødevarerinstitutionen er anmodet om en vurdering af forslaget og har udtalt, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med de foreslåede maksimalgrænseværdier. DTU Fødevarerinstitutionen bemærker, at Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette.

Der forskes internationalt og på DTU Fødevarerinstitutionen i kombinationseffekter, og der eksisterer et betydeligt vidensgrundlag, når det gælder kombinationseffekter for pesticidrester. Der findes imidlertid ikke på nuværende tidspunkt en systematisk harmoniseret metode til at vurdere eventuelle kombinationseffekter af grupper af pesticider. Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i

vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode. Der arbejdes i den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA), herunder med dansk deltagelse, målrettet på at udvikle en sådan metode til risikovurdering af kombinationseffekter for pesticidrester.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter i forbindelse med fastsættelse af maksimalgrænseværdier har DTU Fødevareinstituttet på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning, foretaget en foreløbig vurdering af risikoen for indtag af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige bekymring.

Fødevarestyrelsen finder på baggrund af vurderingerne fra Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) og DTU Fødevareinstituttet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel. En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Biodynamisk Forbrugersammenslutning er positive over for, at forslaget sætter nogle grænseværdier ned. Biodynamisk Forbrugersammenslutning gør dog opmærksom på, at forslaget samtidig øger restindholdet af andre stoffer i mange fødevarer væsentligt. Biodynamisk Forbrugersammenslutning foreslår derfor at gøre alle fødevarer biodynamiske eller økologiske, for at undgå gift i fødevarer.

Landbrug & Fødevarer kommenterer, at da forslaget følger Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritets (EFSA's) anbefaling, har de ikke bemærkninger til forslaget.

DI Fødevarer har forbehold over for en reduktion af grænseværdierne for pirimiphos-methyl og tebuconazol i byg og hvede. DI Fødevarer er dog på grund af den korte høringsfrist ikke i stand til at fremskaffe data til understøttelse af, at det skulle være nødvendigt at bibeholde de eksisterende grænseværdier.

Fødevarestyrelsen er i dialog med DI Fødevarer med henblik på afklaring af deres forbehold.

Advokatrådet udtaler sig kritisk om den korte høringsfrist og bemærker, at en sådan frist i realiteten udelukker en nærmere stillingtagen til de forslag, der er indeholdt i høringsmaterialet.

Good Food Group A/S giver udtryk for den holdning, at den europæiske lovgivning er for eftergivende omkring antallet af pesticider, der anvendes, samt de mængder, som pesticiderne anvendes i, det vil sige at grænseværdierne sættes for højt. Der opleves en manglende hensyn-

tagen og samhørighed med reglerne i andre dele af verden, hvilket besværliggør eksport af produkter til samhandelspartnere i Nordamerika og det asiatiske område.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Pesticidrammeforordningen og de deraf afledte forordninger er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II og III.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af eventuelle kombinationseffekter, lægger regeringen afgørende vægt på, at Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA's) risikovurdering foreligger senest i forbindelse med Kommissionens fremsættelse af forslaget således, at DTU Fødevareinstituttet kan gennemføre en risikovurdering, herunder en foreløbig vurdering af eventuelle kombinationseffekter, og at ændringen af grænseværdier på den baggrund ikke giver anledning til sundhedsmæssig bekymring.

Forslaget indeholder maksimalgrænseværdier for en række aktivstoffer i en række afgrøder. For alle stoffer er det vurderingen, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen kan støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget befinder sig indenfor de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere, for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.